

MANIFEST POLSKIEJ CHEMII

Przemysł chemiczny odgrywa fundamentalną rolę w gospodarce, będąc jednym z głównych motorów długotrwałego zrównoważonego rozwoju i bezpieczeństwa. Odpowiadając za 18% produkcji sprzedanej krajowego przemysłu, stoi na początku każdego łańcucha wartości. Dostarcza kluczowe wyroby, innowacyjne materiały i technologie poprawiające jakość życia oraz umożliwiające stabilny rozwój tysięcy polskich i europejskich firm.

Aby dalej wspierać rozwój gospodarki Polski i zapewnić jej strategiczną surowcową i produktową autonomię, **przemysł chemiczny musi zbudować silną pozycję konkurencyjną**. W obliczu rosnącej presji gospodarczej ze strony regionów pozaeuropejskich **Europa potrzebuje kompleksowego, ramowego systemu wspierającego** pozycję firm chemicznych, który zapewni im możliwość uczciwej konkurencji na arenie międzynarodowej.

Rosnące obciążenia i zmienność regulacji w Europie **stawiają pod znakiem zapytania rentowność długoterminowych inwestycji**. **Brak efektywnych mechanizmów ochrony rynku, uzależnienie od dostaw podstawowych komponentów z krajów trzecich oraz wysokie i niestabilne ceny energii prowadzą do deindustrializacji Europy**. Efektem tego może być utrata wartościowych miejsc pracy i przenoszenie produkcji do krajów o niższych standardach środowiskowych.

Dostrzegamy potrzebę stworzenia holistycznego planu działań, który mógłby eliminować niespójności regulacyjne, sprzeczne cele, złożoność w prawodawstwie oraz nadmierne raportowanie. Priorytetem jest znalezienie rozwiązań dla pilnych wyzwań, takich jak wysokie koszty energii, rosnąca konkurencja na rynkach międzynarodowych oraz zmieniający się i skomplikowany system regulacyjny. **Dlatego też zwracamy się z prośbą zarówno do krajowej, jak i unijnej administracji, o podjęcie wspólnych działań zmierzających do stworzenia bezpiecznych warunków gwarantujących stabilne funkcjonowanie i rozwój branży chemicznej**.

Konkurencyjność, bezpieczeństwo i przyszłość branży chemicznej powinny stać się priorytetem strategicznym Parlamentu i Rządu Polski oraz administracji unijnej nowej kadencji na lata 2024-2029. Nadchodzące lata to ostatnia szansa na zmierzenie się z wyzwaniami i umożliwienie przemysłowi wypełnienia pokładanych w nim nadziei na realizację postanowień Europejskiego Zielonego Ładu.

Niniejszy MANIFEST zawiera szereg kluczowych postulatów i propozycji kierunkowych działań, od realizacji których zależy skuteczne przeprowadzenie transformacji, odbudowa pozycji konkurencyjnej i dalsze funkcjonowanie POLSKIEJ CHEMII.

OCHRONA RYNKU

- **Niezbędna ochrona przed dumpingiem cenowym produktów przemysłu chemicznego.** Rewizja i rozszerzenie zakresu regulacji antydumpingowych i antysubsydyjnych.
- **Weryfikacja skuteczności stosowania sankcji oraz rozszerzenie ich zakresu, a także wzmocnienie ich kontroli i egzekwowania.**
- **Wzmocnienie nadzoru celnego i usprawnienie systemu monitorowania rynku.** Uszczelnienie systemu importu do UE poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii w celu identyfikacji kraju pochodzenia i sposobu produkcji.
- **Zwiększenie kontroli w zakresie spełnienia norm jakości i bezpieczeństwa surowców i produktów** importowanych spoza UE.
- **Usprawnienie monitoringu śladu węglowego** dla produktów wprowadzanych do Unii Europejskiej.
- **Zapewnienie bezpieczeństwa surowcowego** przez zwiększenie rozbudowy infrastruktury magazynowej i przesyłowej.
- **Dywersyfikacja sposobów zabezpieczenia podaży strategicznych surowców** istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa przedsiębiorstw chemicznych i bezpieczeństwa państwa.

2

TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA

- **Przeprowadzenie modernizacji infrastruktury elektroenergetycznej oraz zwiększenie zaangażowania środków publicznych w jej rozwój** – niezbędne do zapewnienia stabilności systemu energetycznego oraz realizacji celów związanych z polityką klimatyczną.
- **Wsparcie rozwoju i przyspieszenie wdrażania niskoemisyjnych technologii wytwarzania energii.** Branża chemiczna wymaga stabilnych i niezawodnych źródeł energii, które zapewniają ciągłość produkcji przy osiągnięciu neutralności emisyjnej.
- **Stworzenie dedykowanych procedur inwestycyjno-budowlanych** przyspieszających procesy inwestycyjne w zakresie technologii dekarbonizacyjnych.
- **Uproszczenie procedur administracyjnych i usprawnienie wydawania pozwoleń** dotyczących wdrażania odnawialnych źródeł energii, dostępu do surowców krytycznych i technologii produkcyjnych neutralnych emisyjnie.
- **Usprawnienie procesów pozyskiwania i dostępności środków finansowych na wdrażanie projektów zero- i niskoemisyjnych.**
- **Stworzenie stabilnego otoczenia legislacyjnego dla wdrażania i rozwoju energii ze źródeł odnawialnych.**
- **Wspieranie rozwoju technologii wodorowych.** Inwestycje w produkcję i wykorzystanie niskoemisyjnego wodoru, który może odgrywać kluczową rolę w dekarbonizacji procesów chemicznych.
- **Wspieranie rozwoju technologii i infrastruktury CCS/CCU** jako jednej z kluczowych technologii umożliwiających dekarbonizację branży.
- **Ułatwienie rozwoju biogazowni i stworzenie krajowego rynku biomasy** w celu pozyskania niskoemisyjnej i zielonej energii dla branży, w kontekście celów dekarbonizacji.

ZRÓWNOWAŻONA CHEMIA

- **Zastosowanie holistycznego podejścia przy działaniach regulacyjnych**, uwzględniającego znaczenie substancji dla poszczególnych branż i wpływu na realizację celów Europejskiego Zielonego Ładu i drogi do osiągnięcia neutralności klimatycznej.
- **Uwzględnianie czynników socjoekonomicznych** we wszystkich procesach, zwłaszcza przy obejmowaniu substancji procedurą autoryzacji – przegląd mechanizmów kontroli ryzyka w ramach REACH.
- **Zwiększenie popytu na „zielone chemikalia”** – promowanie innowacji, dotacji, ulg podatkowych, nadzoru nad importem. Wprowadzenie rzetelnego i skutecznego systemu promującego zielone, niskoemisyjne produkty o obniżonym wpływie na środowisko w trakcie cyklu życia produktu na poziomie krajowym i wspólnotowym.
- **Promowanie stosowania zielonych zamówień publicznych na dostawy produktów** – rozszerzenie zamówień o kryteria odnoszące się do wskaźników zrównoważonego rozwoju, co pobudziłoby popyt na czyste technologie i produkty niskoemisyjne.
- **Wprowadzenie jednakowych wymagań dla stosowania substancji do produkcji wyrobów w UE i importu gotowych wyrobów spoza UE.**
- **Zwiększenie zaangażowania środków publicznych w realizację inwestycji w zielone technologie** oraz poszukiwanie bardziej zrównoważonych chemikaliów.

GOSPODARKA CYRKULARNA

- **Uznanie technologii recyklingu chemicznego jako komplementarnej do recyklingu mechanicznego.** Stworzenie odpowiednich ram regulacyjnych, wprowadzenie ułatwień i uproszczeń w procesie pozyskiwania decyzji.
- **Uznanie recyklingu petrochemicznego do produkcji półfabrykatów i komponentów do dalszego wykorzystania.** Umożliwienie zagospodarowania wybranych frakcji odpadów nie nadających się do recyklingu chemicznego w kierunku produkcji pełnowartościowych komponentów.
- **Usprawnienie mechanizmu zbiórki i segregacji odpadów z tworzyw sztucznych na rynku krajowym oraz stworzenie mechanizmu promującego przerób/odzysk/regenerację odpadów na terenie kraju.**
- **Promowanie zasad gospodarki obiegu zamkniętego w zakresie postępowania z odpadami.**
- **Reforma przepisów zwiększających efektywność funkcjonowania rynku gospodarki odpadami, realnie wdrażających zasady GOZ.**
- **Wprowadzenie dedykowanego finansowania oraz systemu zachęt np. ulg podatkowych dla podmiotów wdrażających technologie cyrkularne,** czyli np. zwiększające efektywność wykorzystania zasobów naturalnych, minimalizujące powstawanie odpadów, promujące dalsze wykorzystanie odpadów.

5

SPRZYJAJĄCE REGULACJE

- **Pogłębienie dialogu z przemysłem w całym procesie legislacyjnym oraz uwzględnienie głosu sektora już na etapie tworzenia założeń do zmian regulacji.**
- **Dostosowywanie nowych obowiązków oraz norm do realnych możliwości technologicznych i potencjalnych korzyści środowiskowych**, w tym implementacja unijnych dyrektyw w ich niezbędnym zakresie.
- **Zapewnienie odpowiednich okresów przejściowych lub innych mechanizmów osłonowych dla implementacji zmian**, z uwzględnieniem realnego czasu, możliwości technicznych i dostępnych środków potrzebnych na adaptację.
- **Usprawnienie procesu wydawania decyzji administracyjnych**, w szczególności decyzji środowiskowych.
- **Ujednolicenie przepisów i standaryzacja wytycznych**, np. związanych z raportowaniem w obszarze zrównoważonego rozwoju.
- **Przygotowywanie pogłębionych analiz średnio- i długoterminowych skutków regulacyjnych dla przedsiębiorstw** z uwzględnieniem czynników socjoekonomicznych. Pogłębione korzystanie z doświadczeń innych krajów członkowskich UE przy tworzeniu krajowych rozwiązań legislacyjnych.
- **Złagodzenie procedur wsparcia publicznego**, poprzez uproszczenie i przyspieszenie formalności notyfikacyjnych, aby umożliwić szybsze wdrożenie programów pomocowych przez rządy krajów UE lub instytucje publiczne.

PRZYSZŁOŚĆ POLSKIEJ CHEMII

- **Przeprowadzenie reformy systemu kształcenia** w celu pozyskiwania kompetencji adekwatnych do potrzeb branży.
- **Zwiększenie zaangażowania nauki w poszukiwanie najlepszych rozwiązań na rzecz transformacji branży.** Ułatwienie transferu wiedzy i technologii.
- **Wspieranie rozwoju systemu edukacji dualnej** – z udziałem przedsiębiorstw i szkół.
- **Wprowadzenie korzyści prawno-ekonomicznych dla przedsiębiorstw decydujących się pozostawić produkcję w Polsce i Unii Europejskiej,** w tym wspieranie nearshoringu.
- **Wspomaganie projektów pilotażowych i ułatwienie adaptacji innowacji ze skali laboratoryjnej do skali przemysłowej.**
- Wzmocnienie systemu ochrony praw własności intelektualnej.
- **Uruchomienie Programu Sektorowego** związanego ze wsparciem finansowym badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych oraz wdrażania innowacyjnych produktów i technologii.
- **Uproszczenie procedur pozyskiwania oraz wsparcie merytoryczne** w ramach pozyskiwania funduszy na zieloną transformację.
- **Wspieranie promowania, wdrażania i wykorzystywania technologii cyfrowych** zwłaszcza tych ułatwiających dekarbonizację przemysłu chemicznego.
- **Systemowe wsparcie dla przedsiębiorstw chemicznych** w zakresie realizacji założeń Przemysłu 5.0.